

Pytania dotyczące webinaru „Przyjmowania zagranicznych naukowców – wizy i legalizacja pobytu” (8 maja 2020 r.)

- 1. Co powinien po kolei zrobić naukowiec z obszaru o ruchu bezwizowym, aby legalnie móc podjąć pracę naukowca w instytucie badawczym, czyli zarejestrowanej jednostce naukowej, jeśli nie zamierza wcześniej występować o wizę krajową typu „D” dla naukowca?**

Naukowiec z kraju objętego ruchem bezwizowym może wjechać do Polski i podjąć pracę w instytucie badawczym (ale też instytucie PAN, czy w uczelni) bez zezwolenia na pracę, czyli bez uzyskiwania dodatkowych dokumentów. Jeśli zamierza zostać w Polsce dłużej niż przewiduje to ruch bezwizowy (90 dni), to przed ich upływem musi zalegalizować swój dalszy pobyt w Polsce.

- 2. Czy naukowiec z państw trzech starając się czy to o wizę krajową typu D dla naukowca, czy o zezwolenie na pobyt czasowy na podstawie zawartej już umowy o pracę z instytutem musi dodatkowo udokumentować, że jest ubezpieczony, że ma wystarczające środki i ma gdzie mieszkać? Czy nie wystarczy sama umowa o pracę?**

Do zezwolenia na pobyt: Jeśli chodzi o wystarczające środki, to umowa powinna być wystarczająca, o ile podane w niej wynagrodzenie jest odpowiednio wysokie (zgodne z wymaganymi prawem kwotami na utrzymanie siebie i członków rodziny naukowca). Jeśli chodzi o dokumentowanie ubezpieczenia i miejsca zamieszkania, to powinny to być osobne dokumenty – dokument potwierdzający odprowadzanie składek na ubezpieczenie oraz np. umowa najmu.

Do wizy: jest podobnie, ale najlepiej pytać w ambasadzie/konsulacie wydającym wizę, ponieważ praktyki ambasad mogą się nieco różnić.

- 3. Czy zezwolenie na pobyt czasowy (mam na myśli naukowca zatrudnionego na podstawie umowy o pracę) daje te same uprawnienia co Karta Pobytu?**

Zezwolenie na pobyt czasowy jest wydawane w postaci karty pobytu, więc to jest to samo.

- 4. Jednolita wiza Schengen jest ważna na obszarze strefy Schengen i uprawnia do pobytu na terytorium wszystkich państw tej strefy. Czy należy rozumieć, że obywatele Państw Trzech nie wjadą do takich krajów jak np. Bułgaria, Rumunia, spoza strefy Schengen? Co powinni wtedy zrobić?**

Zgadza się. Powinni ubiegać się o wizy do krajów, które nie należą do strefy Schengen.

- 5. Kwestia pisemnego oświadczenia jednostki naukowej - jak w zasadzie ma wyglądać takie oświadczenie? Czy to uczelnia je sobie sama dowolnie przygotowuje oświadczając, że bierze odpowiedzialność za pokrycie kosztów wydania i wykonania decyzji? Kto powinien takie oświadczenie podpisać (Rektor, odpowiedni Prorektor, opiekun przyjmujący naukowca, kierownik projektu)?**

Nie ma wzoru takiego oświadczenia. Należy je przygotować samodzielnie w oparciu o tekst art. 151 ust. 1 pkt 1) lit. c ustawy o cudzoziemcach. Ponieważ jest to zobowiązanie całej uczelni/instytutu, powinien je podpisać przedstawiciel władz jednostki naukowej (rektor lub dyrektor) lub osoba do tego upoważniona (być może konieczne będzie dołączenie upoważnienia).

- 6. Czy oświadczenie jednostki naukowej o pokryciu kosztów wydalenia cudzoziemca z Polski musi być oddzielnym dokumentem, czy może być elementem umowy o przyjęciu naukowca?**

Obie opcje są możliwe. Przykładowo we wzorze umowy dostępnym [na stronie NAWA](#), jest to element umowy.

7. Jeżeli pomiędzy uczelnią zarejestrowaną w MSWiA a naukowcem podpisana zostaje umowa i naukowiec otrzymuje wizę na tej podstawie, na jaki okres ważna może być ta wiza? Wiza krajowa typu D, może być maksymalnie wydawana na okres 1 roku. A co w przypadku wizeny, którą naukowiec otrzymuje na prowadzenie badań, prac rozwojowych i ma umowę o pracę, dzieło, inną cywilnoprawną na dłużej (np. stypendyści programu ULAM mają podpisane umowy stypendialne na 2 lata). Czy to oznacza, że można otrzymać wizę ważną przez 2 lata, czy dostanie wizę na 1 rok, a potem musi legalizować pobyt i otrzymać kartę pobytu?

Wiza krajowa „D” może być wydana na maksymalnie 365 dni. Jeśli stypendium/zatrudnienie przewiduje dłuższy okres, wtedy faktycznie cudzoziemiec musi wystąpić o kartę pobytu.

8. Jednostka naukowa zatwierdzona przez MSWiA zamierza zatrudnić naukowca celem przeprowadzania badań naukowych. Kandydatką jest obywatelka Rosji zamężna z obywatelem Hiszpanii, obecnie przebywa w Niemczech, posiada tam kartę pobytu jako członek rodziny obywatela UE. Do Polski również ma zamiar przyjechać z mężem. Z informacji uzyskanych od Urzędu Wojewódzkiego członek rodziny obywatela UE może pracować w Polsce bez zezwolenia na pracę (naukowiec celem przeprowadzania badań również pozwolenia na pracę nie musi posiadać). Konieczne jest jedynie zalegalizowanie pobytu. Jeżeli mąż tej pani zarejestruje pobyt w Polsce jako obywatel UE, to cudzoziemka będzie mogła ubiegać się o wydanie karty pobytu członka rodziny obywatela UE.

• W jaki sposób należy rozwiązać kwestię legalizacji pobytu, a przede wszystkim kiedy można nawiązać z cudzoziemką stosunek pracy? Czy jest to możliwe bezpośrednio po przyjeździe do Polski przed uzyskaniem przez nią karty pobytu?

Tak, zatrudnienie obywatelki Rosji zamężnej z obywatelem UE jest możliwe od razu po przyjeździe do Polski z racji tego, że zezwolenie na pracę nie jest wymagane. Obywatelka Rosji legalizuje swój pobyt w urzędzie wojewódzkim poprzez wystąpienie o kartę pobytu członka rodziny obywatela UE. Podczas wizyty w urzędzie otrzyma potwierdzenie złożenia wniosku, a w ciągu 6 msc. kartę pobytu.

• Czy cudzoziemka powinna ubiegać się o wizę typu D dla naukowca w polskim konsulacie w Niemczech i po jej uzyskaniu ten dokument będzie dla pracodawcy wystarczający?

Nie ma potrzeby ubiegania się o wizę D dla naukowca, ponieważ może wjechać do Polski na podstawie niemieckiej karty pobytu (do 90 dni). I ta karta pobytu, a następnie potwierdzenie z urzędu wojewódzkiego jest podstawą do jej zatrudnienia.

• Jakie dokumenty powinna przechowywać jednostka zatrudniająca (paszport/wiza/karta pobytu)?

Tak: paszport, niemiecka karta pobytu i potem zaświadczenie z urzędu wojewódzkiego i polska karta pobytu.

9. Czy wersja umowy o pracę w języku obcym jest ustawowym obowiązkiem pracodawcy?

Kwestię języka, w jakim ma być sporządzona umowa o pracę, reguluje **art. 88 h ust. 1 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy**. Mówi on, że podmiot powierzający wykonywanie pracy obcokrajowcowi, jest obowiązany do zawarcia z cudzoziemcem umowy w formie pisemnej oraz przedstawienia cudzoziemcowi przed podpisaniem umowy jej tłumaczenia na język zrozumiały dla cudzoziemca.

Natomiast **ustawa o języku polskim** mówi, że umowy z zakresu prawa pracy sporządza się w języku polskim, jeśli praca jest wykonywana w Polsce. Umowy mogą jednocześnie być sporządzone w wersji lub wersjach obcojęzycznych na wniosek osoby świadczącej pracę, niebędącej obywatelem polskim, pouczonej uprzednio o prawie do sporządzenia umowy w języku polskim.

Dobrą praktyką jest zatem sporządzenie umowy dwujęzycznej – umowa obcojęzyczna będzie zrozumiała dla cudzoziemca, a wersję polską będzie mógł przedstawić w urzędzie np. do uzyskania karty pobytu.

10. Czy kartę EKUZ cudzoziemiec może uzyskać w Polsce na podstawie formularza 106 NFZ, czy może ją uzyskać tylko w swoim państwie?

Cudzoziemiec może uzyskać kartę EKUZ w kraju (UE, EOG lub Szwajcarii), w którym objęty jest ubezpieczeniem zdrowotnym. Zatem osoba ubezpieczona w Polsce może w NFZ uzyskać kartę EKUZ i na jej podstawie korzystać z opieki medycznej w nagłych wypadkach w innych krajach UE, do których wyjeżdża turystycznie lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych w Polsce np. na konferencję, szkolenie itp.

Natomiast cudzoziemiec na co dzień pracujący i objęty ubezpieczeniem w innym kraju UE, EOG lub Szwajcarii może tam uzyskać kartę EKUZ i na jej podstawie przyjechać do Polski na takiej samej zasadzie.

Podobnie formularz E106 (inna nazwa to S1) może wystawić tylko instytucja ubezpieczeniowa tego kraju, w którym cudzoziemiec jest ubezpieczony. Różnica pomiędzy kartą EKUZ jest taka, że uprawnia ona do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w czasie tymczasowego pobytu za granicą tzn. w przypadkach wymagających nagłego skorzystania z opieki medycznej. Natomiast formularz E106 (S1) (zarejestrowany po przyjeździe do Polski w Oddziale Właściwym NFZ) uprawnia do pełnego zakresu świadczeń zdrowotnych na terenie Polski, czyli również do korzystania z opieki medycznej w celu np. kontroli zdrowia.

Więcej informacji: <http://nfz-bydgoszcz.pl/artukul/55/551/uprawnienia-pacjentow-ubezpieczonych-w-innym-niz-polska-panstwach-ue-efta-rejestracja-dokumentu-s1-e106-e109-e121>

11. Czy jeśli cudzoziemiec przedstawi umowę o pracę [do uzyskania wizy lub karty pobytu], to musi jeszcze przedstawiać dowód ubezpieczenia?

Tak, z reguły zarówno do celu wydania wizy przez konsulaturę RP, jak i do wydania karty pobytu przez urząd wojewódzki, cudzoziemiec musi przedstawić osobny dokument potwierdzający posiadane ubezpieczenie zdrowotne.

12. Spotkałam się z wymogiem urzędu wojewódzkiego do wykazania karty kredytowej lub przedstawienie zaświadczenia z banku o posiadanych środkach, nie chcieli uznać umowy z kwotą jaką cudzoziemiec miał zarabiać.

Nie spotkaliśmy się z podobną sytuacją. Jeśli umowa była zawarta (podpisana) przez obie strony, to powinna być wystarczająca. Ciężko stwierdzić, co było przyczyną - może wysokość wynagrodzenia była zbyt niska by pokryć koszty pobytu i powrotu do kraju pochodzenia dla naukowca i członków rodziny? Wtedy urząd zarządzał potwierdzenia posiadania dodatkowych środków przez naukowca?

13. Wystawiałam na wniosek pracownika potwierdzenie zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego z Płatnika - czy to prawidłowe potwierdzenie dla NFZ u cudzoziemca? Może tylko działa ta karta EKUZ?

Dokumenty z „Płatnika” są wystarczające. Dokumenty te powinny być możliwie jak najbardziej aktualne, czyli z bieżącego lub ostatniego miesiąca. Karta EKUZ może być dowodem na posiadanie ubezpieczenia dla obcokrajowca, który jest ubezpieczony w innym kraju UE/EOG. Należy pamiętać, że karta EKUZ potwierdza prawo do korzystania tylko z niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

14. Czy na wjeździe są weryfikowane takie elementy jak przy procedurze wydawania karty pobytu? Te przesłanki zw. z ubezpieczeniem czy środkami finansowymi mi się łączą z kartą pobytu. Czy w takiej sytuacji ktoś musi wykupić ubezpieczenie w Polsce zanim do Polski przyjedzie?

Dokumenty ubezpieczeniowe oraz dowody na posiadanie wystarczających środków na planowany pobyt w Polsce są wymagane już na etapie uzyskiwania wizy, czyli przed przyjazdem do Polski. Oznacza to, że cudzoziemiec musi wykupić stosowne ubezpieczenie zdrowotne (np. medyczne ubezpieczenie podróży) ważne od dnia podróży i również na terytorium RP, jeśli pracodawca nie pokrywa tego ubezpieczenia.

Straż Graniczna podczas kontroli (np. na lotnisku) może zweryfikować cel pobytu, a także wymagane dokumenty. Szczegółowe informacje można uzyskać kontaktując się ze Strażą (<https://www.strazgraniczna.pl>).

15. W okresie epidemii (procedura w urzędach jest wydłużona) na podstawie jakiego dokumentu możemy zatrudnić cudzoziemca, czy musi być to karta pobytu?

To pytanie jest bardzo ogólne. Jeśli cudzoziemiec przebywa w Polsce legalnie i ma prawo pracować (na podstawie odpowiedniej wizy lub karty pobytu i bez zezwolenia na pracę), to na tej podstawie można go zatrudnić. Aktualnie tylko ci cudzoziemcy, którzy posiadają dokument pobytowy lub zezwolenie na pracę w Polsce, mogą wjeżdżać do kraju. W innym przypadku cudzoziemiec na razie nie wjedzie do Polski z powodu zamknięcia granic i zawieszenia transportu międzynarodowego. Należy śledzić informacje MSZ, Straży Granicznej i Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ponieważ sytuacja jest dynamiczna.

16. Czy cudzoziemiec spoza UE zatrudniony przez polskiego pracodawcę, ale wykonujący pracę za granicą musi posiadać pozwolenie na pracę?

Według informacji, jakie uzyskałam z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Rynku Pracy), w tej sytuacji nie jest wymagane zezwolenie na pracę, ponieważ praca nie jest wykonywana na terytorium RP. Aczkolwiek należałoby się dowiedzieć, czy tego typu zezwolenie bądź inny dokument nie jest wymagany za granicą do wykonywania pracy na terytorium tamtego państwa.

17. Gdy cudzoziemiec ma wizę krajową, to czy przed wydaniem karty pobytu może się poruszać między swoim krajem a naszym? To nie rozwiązuje problemu, gdy taki cudzoziemiec potrzebuje pojechać do Niemiec na seminarium i wrócić, a jeszcze nie ma karty pobytu w PL.

Tak, cudzoziemiec posiadający wizę krajową „D” (lub inny dokument wydany przez kraj strefy Schengen – wizę lub kartę pobytu) może podróżować po wszystkich krajach strefy Schengen do 90 dni w ciągu 180-dniowego okresu. Czyli może pojechać np. do Niemiec na podstawie wizeny D przed wydaniem karty pobytu.

Posiadając wizę krajową, może też podróżować między krajem ojczystym, gdzie ta wiza została wydana, a Polską w ramach daty ważności wizeny (o ile jest to wiza z oznaczeniem MULTI, czyli wielokrotnego wjazdu do Polski - w przeciwieństwie do SINGLE – co oznacza pojedynczy wjazd).

Dla przykładu: Hindus posiadający wizę krajową wydaną przez ambasadę RP w Indiach może z tą wizą wjechać do Polski i potem wyjeżdżać do Indii i wracać do Polski (wiza MULTI). Na podstawie tej wizeny może również podróżować do innych krajów strefy Schengen do 90 dni/180dni.

Jeśli ta wiza mu się skończy, a nie uzyska jeszcze polskiej karty pobytu, nie może podróżować do Niemiec, czy innych krajów Schengen. Może jedynie pojechać do Indii, ale na powrót do Polski musi ponownie uzyskać wizę.

18. W związku z pandemią oficjalna informacja MSZ podaje, że konsulaty polskie nie przyjmują obecnie wniosków wizowych. Czy wiadomo coś kiedy się otworzą lub czy są możliwości obejścia?

Sytuacja jest bardzo dynamiczna, więc ciężko powiedzieć, kiedy zostaną otwarte granice i kiedy będzie możliwość uzyskania wizy. Na dodatek w różnych krajach, gdzie zlokalizowane są ambasady i konsulaty RP, sytuacja epidemiologiczna jest inna, więc z tego względu należy śledzić strony MSZ oraz konsulatów.

19. Czy cel badań naukowych w umowie dla potrzeb wizy 13 może być ogólny, np. prowadzenie badań naukowych w obszarze biotechnologii? Czy muszą być to jakieś szczegóły?

Z naszej praktyki wynika, że można podać cel ogólny, bez wchodzenia w szczegóły tych badań, ponieważ urzędnicy nie będą się zagłębiać w tematykę badawczą. Do celów wizy czy karty pobytu urzędnik po prostu musi mieć jasność, że umowa dotyczy prowadzenia badań naukowych, warto podać obszar i np. tytuł projektu, czy temat prowadzonych badań.

20. Jakie procedury obowiązują, jeżeli naukowiec przyjeżdża do uczelni (umowa o pracę, grant UE), ale jest przewidziane jego oddelegowanie do sektora przemysłowego na kilka miesięcy?

Z reguły zatrudnienie naukowca w sektorze prywatnym wymaga uzyskania przez pracodawcę z tego sektora zezwolenia na pracę. Jednak oddelegowanie to specyficzna sytuacja. Zadałam pytanie w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim i Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jednak nie uzyskałam odpowiedzi.

21. Jak dokładnie wykazać posiadanie środków finansowych na utrzymanie?

To jest dość ogólne pytanie. To zależy od tego, w jakim celu cudzoziemiec przyjeżdża – do pracy, na stypendium czy na studia. Jeśli będzie zatrudniony, to w umowie należy określić wysokość wynagrodzenia. Jeśli na stypendium, to pokazuje dokument potwierdzający wysokość stypendium wydany przez instytucję wypłacającą stypendium. Jeśli na studia/do szkoły doktorskiej, to cudzoziemiec może przedstawić dokument z banku o wysokości środków na koncie.

22. Czy złożenie wniosku o zezwolenie na pobyt czasowy nie legalizuje tak jakby pobytu do momentu uzyskania zezwolenia?

Po złożeniu wniosku wraz z wymaganymi dokumentami cudzoziemiec nadal pozostaje w Polsce legalnie, czego dowodem powinna być wbita pieczęć do paszportu. Następnie po uzyskaniu zezwolenia pobyt cudzoziemca pozostaje legalny do daty ważności określonej w zezwoleniu na pobyt (karcie pobytu).

23. Co w wypadku, gdy cudzoziemiec zmienia pracę i np. mieszka w Warszawie, nową pracę będzie świadczył w Łodzi. Gdzie ma złożyć dokumenty skoro wiadomo, że przeprowadzi się do Łodzi w najbliższym czasie?

Cudzoziemiec powinien zalegalizować swój pobyt w mieście, w którym ma miejsce zamieszkania, a więc w Łodzi.

24. Jeśli planujemy przyjąć naukowca w ramach programu im. Ulama (NAWA), to mamy zawrzeć z nim umowę o pracę? On będzie miał wypłacane stypendium, nie będziemy mu wypłacać wynagrodzenia.

W programie im. Ulama wykorzystywany jest wzór umowy zamieszczony [na stronie NAWA](#).

25. W jakich przypadkach warto ubiegać się o specjalną wizę dla naukowców, skoro procedura dot. zwykłej wizy na pracę wygląda na łatwiejszą?

O wizę w celu prowadzenia badań naukowych warto wnioskować np. wtedy, gdy naukowiec zamierza korzystać z mobilności krótko- lub długo-terminowej w innych krajach UE. Jeśli nie, to może to być faktycznie wiza na pracę. Jednak decyzja co do celu wizy, jaka zostanie wydana należy do konsula na podstawie wniosku wizowego, w którym cudzoziemiec nie zaznacza typu wizy, a jedynie opisuje cel pobytu.

26. Kiedy wnioskować o zezwolenie, a kiedy o wizę?

O wizę cudzoziemiec wnioskuje przed przyjazdem do Polski w konsulacie lub ambasadzie RP w kraju, w którym mieszka na stałe lub przebywa legalnie. O zezwolenie na pobyt cudzoziemiec wnioskuje po przyjeździe do Polski, przed datą zakończenia ważności wizy, jeśli zamierza zostać w Polsce dłużej.

27. Czy można zatrudnić na uczelni doktoranta przebywającego w Polsce na wizie/pozwoleniu w celu uczestniczenia w szkole doktorskiej?

Tak, można. Cudzoziemcy **studujący stacjonarnie i doktoranci** w szkołach doktorskich mogą być zatrudniani bez potrzeby uzyskania zezwolenia na pracę.

28. Czy dokumenty do urzędu wojewódzkiego można dosyłać pocztą? Nas zawsze proszą o umawianie kolejnej wizyty w celu uzupełnienia wniosku

Na wezwaniach do składania brakujących dokumentów jest podana informacja, w jaki sposób można dostarczyć dokumenty. W zależności od tego, jakich dokumentów brakuje, można je dostarczyć na umówionej wizycie lub pocztą. Do uzupełnienia braków formalnych wniosku (np. kserokopia paszportu wraz z oryginałem do wglądu, uzupełnienie wniosku, załącznik nr 1 do wniosku), wymagane jest osobiste stawienie się w urzędzie.

Należy też pamiętać, że pocztą nie wysyłamy np. oryginałów umów o pracę, umów najmu mieszkania czy aktów małżeństwa. Można natomiast wysłać pocztą kopie dokumentów poświadczonych notarialnie za zgodność z oryginałem.

29. Czy jeśli się nie złoży wszystkich dokumentów w urzędzie wojewódzkim (będą jakieś braki), ale wniosek będzie, to już pobyt będzie legalny?

Dokumentami wymaganymi do rozpoczęcia procedury legalizacji pobytu są: wniosek wraz z załącznikami, fotografie oraz paszport. Brak któregoś z dokumentów skutkuje wezwaniem cudzoziemca do uzupełnienia braków w ciągu 7 dni.

Jednak zalecane jest złożenie **wszystkich wymaganych dokumentów**, by uniknąć uzupełniania braków, co spowoduje wydłużenie procedury.

Jak informuje Urząd do Spraw Cudzoziemców: *Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy został złożony w trakcie legalnego pobytu cudzoziemca i wniosek ten nie zawierał braków formalnych lub braki formalne zostały uzupełnione w terminie, wojewoda zamieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla, który potwierdza złożenie wniosku. Pobyt cudzoziemca uważa się za legalny od dnia złożenia wniosku do dnia, w którym decyzja w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy stanie się ostateczna.*

Więcej informacji: <https://udsc.gov.pl/cudzoziemcy/obywatele-panstw-trzecich/chce-przedluzyc-swoj-pobyt-w-polsce/zezwozenie-na-pobyt-czasowy/naukowiec/>

30. Czy wiadomo na jaki adres MSWiA mamy wysłać powiadomienie o zakończeniu badań naukowych?

To pytanie należy skierować do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

31. Po czyjej stronie są koszty związane z opłatą za wizę, tłumaczenie dokumentów itp.?

Opłaty te leżą po stronie cudzoziemca. Jednak jak najbardziej możliwe jest pokrywanie lub zwracanie cudzoziemcowi tych kosztów przez pracodawcę, jeśli są na to środki np. w ramach projektów.

32. Mobilność długoterminowa naukowca – proszę o praktyczne informacje jakie są korzyści na tle innych pozwoleń

Główną korzyścią jest sama możliwość korzystania przez naukowca, jak i członków rodziny, z mobilności w innych krajach UE powyżej 180 dni (w odróżnieniu do 90-dniowych pobytów na podstawie wiz czy innych kart pobytu), jeśli np. wymaga tego projekt badawczy, czy grant.

33. Prośba o wskazanie podstawy prawnej najczęściej wpisywanej na wniosku o nadanie numeru Pesel dla cudzoziemca. Czy częściej cudzoziemiec sam występuje o PESEL, czy również pracodawca może złożyć wniosek do Urzędu Miejskiego?

Jak podaje serwis gov.pl „Jeśli jakiś urząd (na przykład ZUS czy urząd skarbowy) wymaga podania numeru PESEL – powinien wskazać ci również podstawę prawną.” (Źródło: <https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-numer-pesel-dla-cudzoziemcow>)

Spotkaliśmy się z koniecznością użycia PESEL w bibliotece do wypożyczenia książek, a podstawą prawną we wniosku był punkt z Regulaminu biblioteki. Inna sytuacja wiązała się z brakiem możliwości skorzystania z wizyty lekarskiej przez cudzoziemca, ponieważ w systemie eWUŚ trzeba było wpisać PESEL.

O nr PESEL występuje sam cudzoziemiec. Nie ma możliwości, aby zrobił to za niego pracodawca.

34. Czy wiza 13 dotyczy stypendystów NAWA np. PK UNESCO? Jaki typ legalizacji pobytu jest w tym przypadku wymagany (przy pobycie powyżej 3 miesięcy)? Czy jest obowiązek zgłaszania takiego stypendysty do MSWiA?

Tak, wiza krajowa z celem pobytu nr 13 (prowadzenie badań naukowych) może być wydana dla stypendysty NAWA/UNESCO. Legalizując pobyt cudzoziemiec powinien wystąpić o zezwolenie pobytowe w celu prowadzenia badań naukowych. Zarówno w przypadku wizen nr 13 jak i wskazanego zezwolenie na pobyt jednostka przyjmująca powinna być wcześniej zatwierdzona przez MSWiA.

35. Czy pracodawca musi trzymać w aktach osobowych poświadczenie meldunkowe cudzoziemca?
Nie, nie ma takiej potrzeby.

36. Czy PESEL jest konieczny do rozliczenia PIT-37? Czy nie jest tak, że teraz automatycznie zostanie PIT zaakceptowany

Mimo, że nie ma prawnego obowiązku posiadania przez cudzoziemca nr PESEL ani NIP, do rozliczenia rocznego PIT-a potrzebny jest któryś z tych numerów. W przypadku rozliczania za pomocą usługi e-pit należy podać PESEL lub NIP na etapie logowania do systemu. Natomiast w przypadku rozliczania PIT w wersji papierowej, jeden z tych numerów należy wpisać w odpowiednią rubrykę formularza. Rubryka ta nie może pozostać pusta, bo PIT nie zostanie przyjęty.

37. Z tym meldunkiem to jest jakiś dziwny dwugłós, bo na stronach gov.pl jest napisane, że wymagany jest meldunek. Ale nigdy w żadnym urzędzie przy załatwianiu spraw obcokrajowców (fakt tylko studenci) nikt nie wymagał meldunku. Tylko oświadczenia ew. umowa najmu. A może to chodzi o rejestrację?

Obowiązek meldunkowy nie został do dziś zniesiony. Zgodnie z ustawą o ewidencji ludności (Rozdział 5. Obowiązek meldunkowy cudzoziemców, art. 40. Obowiązek meldunkowy cudzoziemca) „cudzoziemiec przebywający na terytorium RP jest obowiązany wykonywać obowiązek

meldunkowy”. Mimo istnienia tego obowiązku, urzędy wojewódzkie nie wymagają meldunku przy legalizacji pobytu obcokrajowca (wystarczy np. umowa najmu).

38. Czy student Szkoły Doktorskiej, który nie potrzebuje pozwolenia na pracę w ramach badań naukowych w naszej jednostce może podjąć inną pracę dorywczą/ zarobkowa w Polsce np. w restauracji? Czy musi posiadać na to pozwolenia na pracę?

Doktoranci w szkołach doktorskich są zwolnieni z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy.

39. Czy należy wymagać od cudzoziemców polisy ubezpieczeniowej? Jakie dokumenty ubezpieczeniowe (umowa z NFZ, zgłoszenia do ZUS itp.) pracodawca powinien od nich wymagać?

Posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego przez cudzoziemca jest związane z wjazdem i przebywaniem na terenie RP i wynika z ustawy o cudzoziemcach. Jeśli pracodawca/jednostka przyjmująca nie pokrywa ubezpieczenia cudzoziemca, osoba ta musi wykupić ubezpieczenie indywidualnie (umowa z NFZ lub prywatna polisa). Nie znamy przepisu, który zobowiązuje pracodawcę do przechowywania dokumentów ubezpieczeniowych cudzoziemca.

Można to pytanie skierować do Państwowej Inspekcji Pracy.

40. Czy dysponują Państwo jakimiś opracowaniami dotyczącymi wiz i legalizacji pobytu w postaci informatorów dla studentów i doktorantów oraz naukowców? Chodzi o materiały w j. angielskim.

Informacje te w języku angielskim są dostępne na naszej stronie www.euraxess.pl.

Urząd do Spraw Cudzoziemców przygotował podręcznik dotyczący studentów w Polsce (w j. polskim): <https://udsc.gov.pl/poradnik-dla-uczeln-i-studentow-zagranicznych-aktualizacja/>

41. Czy kandydat do Szkoły Doktorskiej musi przedstawić tłumaczenie przysięgłe dyplomu magisterskiego?

Decyzja, czy w procesie rekrutacji od kandydatów wymagane są tłumaczenia dokumentów, zależy wyłącznie od instytucji przyjmującej.

Kwestiami uznawalności zagranicznych dyplomów w Polsce zajmuje się Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej: <https://nawa.gov.pl/uznawalnosc/kontynuacja-nauki-w-polsce/studia-doktoranckie-i-otwieranie-przewodow-doktorskich>

42. Czy rejestrując w ZUS cudzoziemca musi być podany jego adres w Polsce?

Zgodnie z odpowiedzią ZUS musi być podany faktyczny adres zamieszkania w Polsce lub za granicą. Najlepiej kontaktować się bezpośrednio z ZUS-em.

43. Jak wygląda spełnianie warunków podpisania umowy wynikających z kodeksu pracy (np. przeprowadzenie badań wstępnych medycyny pracy) w przypadku umowy o przyjęciu?

Jeśli chodzi o podpisanie umowy do celu wydania naukowcowi wizej, to być może odpowiednim rozwiązaniem jest podpisanie najpierw umowy przedwstępnej, w której zostanie podana data zawarcia właściwej umowy po przyjeździe naukowca do Polski i wykonaniu badań lekarskich.

Warto skonsultować to z prawnikiem, a także pozyskać potwierdzenie w konsulacie/ambasadzie, czy taka umowa zostanie zaakceptowana do wizej.

Jeśli mają już Państwo wypracowane jakieś inne rozwiązania, to będę wdzięczna za podzielenie się nimi na mój adres e-mail: monika.zaremba@kpk.gov.pl.